

Шленьова М.

*кандидат філологічних наук,
доцент кафедри документознавства та української мови
Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»,
Харків, Україна*

ОСОБЛИВОСТІ НАЦІОНАЛЬНОГО ДУМСКРОЛІНГУ: ЯК МІНІМІЗУВАТИ НЕГАТИВНИЙ ВПЛИВ НА НАВЧАННЯ

Декілька років карантинів та суспільної ізоляції привчили людей більше часу проводити за читанням негативних новин, присвячених, здебільшого, зростанню кількості хворих та літальних випадків. Цей процес отримав назву думскролінг (від англ. doom – загибель, рок, приреченість, і scrolling – прокрутка, перегляд сайту), та у 2020 р. був названий Оксфордським словником як один зі «Слів безпрецедентного року». Західна преса пов'язує цей феномен саме с пандемією, бо його розквіт прийшовся як раз на період карантинних обмежень. Але 24 лютого 2022 року все змінилось. І сьогодні вже можна стверджувати про наявність думскролінгу по-українськи, яким щодня займаються не лише вимушені переселенці та біженці, але й увесь світ, який співчуває Україні у війні з РФ.

Як впливає дум скролінг на навчальний процес? Звичайно, негативно. Тому що серед крихт гарних новин та заспокоювань від влади, негативних новин, нажаль, більше. Все це накладається на емоційний стан викладачів, які, так само, як і студенти, переживають за свої рідні міста, знайомих та рідних. Зникає мотивація навчатися, опускаються руки, все частіше чути заклики: «Навіщо навчатися? Зараз же війна, треба спасати себе!». Все це – опосередковані наслідки думскролінгу, який трансформує отриману негативну інформацію у подібні негативні реакції.

Як уберегтись від негативу в цифрову епоху? По-перше – дотримуватись інформаційної гігієни та не читати усі підряд ТГ-канали. Навіть під час війни багато інформації подається для гайпу і не завжди вся інформація – перевірена та достовірна. У цифровому світі не завжди можна довіряти тому, що бачиш на власні очі, а тим паче тому, що транслюють «лідери думок» заради збільшення цільової аудиторії. Тому виважено обирайте джерела інформації і, за можливості, порівнюйте інформацію з різних каналів для отримання об'єктивної картини подій.

По-друге – не поширюйте інформацію, якщо не перевірили її самостійно. Найбільше це стосується сайтів та телефонів волонтерів, які можуть допомогти. Зрозумійте, що ви можете мимоволі стати посібниками шахраїв, які під виглядом волонтерів обкрадають українців та займаються мародерством. Допомогати потрібно, донатити гроші на ЗСУ та

ТРО – обов'язково, але лише за офіційними посиланнями всеукраїнських фондів, або волонтерам, яких ви знаєте особисто, або довіряєте тим, хто їх рекомендує.

По-третє, якщо ви – викладач, намагайтеся максимально підтримувати у своїх учнях тезу про необхідність навчання навіть у такий складний час. Навіть в асинхронному режимі. Навіть просто читаючи підручники онлайн. Для цього не потрібно мати стаціонарний Інтернет вдома. Достатньо і мобільного Інтернету в телефоні, який мають 90% студентів. За три роки пандемії було протестовано та обрано найкращі сервіси для онлайн навчання, окрім цього, університети розміщують навчальні матеріали на освітніх платформах (Moodle, Google Class тощо), доступ до яких, як і у мирний час, має переважна більшість студентів (окрім тих, хто знаходиться в зоні активних бойових дій та на окупованих територіях). Тому, якщо ви дізнаєтесь про відмову від навчання без поважних причин – поспілкуйтесь з такими студентами, бо є велика вірогідність того, що на їх рішення та емоційний стан впливає, серед інших факторів, думскролінг.

Якщо ви – студент, та перебуваєте у відносній безпеці (поза зоною активних бойових дій), не зневіряйтесь та намагайтесь робити звичні для вас речі. І навчання – одна з них. Навчання допоможе вам не лише відволіктись від нав'язливого думскролінгу, але й дасть можливість поспілкуватись з друзями та викладачами, отримати підтримку та обмінятись думками, дізнатись достовірну інформацію про стан університету безпосередньо від тих, хто там працює. Це піде на користь вашому емоційному стану більше, аніж моніторинг неперевіраних і часом шокуючих новин. Пам'ятайте, що найбільша кривда від думскролінгу – неможливість адекватно реагувати на інформацію. Коли ви читаєте тисячі постів на день в соцмережах, притупляється здатність аналізувати і багато інформації сприймається викривлено. Тому візьміть за правило відводити собі лімітований час для перевірки новин на добу, довіряти лише перевіреним та офіційним джерелам інформації, а також – більше спілкуватись з рідними та друзями на теми, які не стосуються війни, щоб переключити мозок і відволіктись. Читайте книжки, навчайтесь, гуляйте на свіжому повітрі, якщо ви у відносній безпеці та немає повітряної тривоги чи комендантської години. І обов'язково робіть світлини природи, що відроджується, бо разом з нею відродиться і Україна!